

Første rapport, omfattende den spirituelle del af: Undersøgelse vedrørende videns- og forsknings-kultu- ren blandt alternative behandlere, - beregnet til drøftelse i den alternative behandler-verden

© Tekst: Mogens Ehrich, juni 2010. Anden udgave.

© Data: Mogens Ehrich og Ole Hjorth

Rapporten henvender sig til de alternative behandlere, der har besvaret undersøgelsens spørgeskema, og den må gerne videregives til andre interesserede alternative behandlere.

118 behandlere fra 17 foreninger deltog i besvarelsen.

Rapporten viser bl.a., at størstedelen af besvarerne lejlighedsvist anvender elementer af en spirituel måde at fremskaffe ny viden, og at deres anvendelser har fælles træk.

Det vises, at det er et fælles karakteristisk træk ved næsten alle behandlere og de fleste af deres klienter, at de mener at kunne sanse finere ikke-fysiske energier.

Rapporten præsenterer således nye vinkler på beskrivelsen af den spirituelle side af alternativ behandling.

1. Projektets ramme og hovedresultater

I efteråret 2008 inviterede Ole Hjorth og jeg i regie af Landsorganisationen Natursundhedsrådet (LNS) bestyrelserne i brancheforeninger for alternative behandlere til at foreslå deres medlemmer at besvare et spørgeskema om videns- og forskningskulturen blandt alternative behandlere.

Vi havde den glæde, at 16 foreninger accepterede invitationen. Der var 118 besvarelser af de første spørgsmål i skemaet, men mange faldt fra, så de sidste af de 90 spørgsmål besvaredes af kun 75 behandlere. Besvarerne havde den rimelige undskyldning, at besvarelsen skete over internet og tog så lang tid, at mange ikke kunne gennemføre i én arbejdsgang. De, der senere ville genoptage besvarelsen derfra, hvor de var kommet til, kunne teknisk set godt komme ind til samme sted i skemaet og fortsætte besvarelsen, men tydeligvis lykkedes det ikke for alle at finde ud af, hvordan det skulle gøres.

Den samlede besvarelse er meget tilfredsstillende til sit formål, der er at opnå et førsteindtryk af et emneområde, hvor vi på forhånd er ret uvidende, - et typisk pilotprojekt-formål.

Denne rapport drejer sig om ca. en fjerdedel af svarene, nemlig dem, der vedrører de finere eller subtile energiernes verden, også kaldet det spirituelle. Rapporten og dens undersøgelses-konklusioner bygger altså på en mindre del af svarene, og giver derfor

ikke en dækkende beskrivelse af projektets undersøgelsesområde, men kun for det spirituelle aspekt. Resten af undersøgelsesområdet bearbejdes af Ole Hjorth. Der er ikke gjort noget forsøg på at definere de subtile energier på anden måde end som anført i spørgsmålene. Dette for ikke unødigt at påvirke besvarelsene i en eller anden retning.

Behandlerne oplyste, hvilke metoder de brugte, og 10 besvarelser udelukkende knyttet til rent fysisk metode såsom massage samt 8 meget ufuldstændigt besvarede skemaer er udeladt af denne rapport, hvorefter der er 100 besvarelser tilbage. 50 af besvarerne var RAB-registrerede, og 50 var ikke.

Spørgsmålene kan stadig ses på www.e-sans.dk/vidensadgang.php

Formålet med et pilotprojekt er at få nye ideer og forståelser, og formålet lykkes godt i dette projekt. De må da efterprøves på anden måde, sædvanligvis i nye projekter. Her bliver første skridt at spørge læserne, om ideerne og forståelserne svarer til deres erfaringer.

Rapportens resultater i korthed

Fælles forskning om spirituelle emner er sært nok en nyhed for den alternative sektor, og rapportens tre hovedresultater kan synes chokerende anderledes end forskningsresultater plejer at være. Uden for rapportens målgruppe kunne de overtræde tabuer.

Det første resultat er opdagelsen af, at mange af besvarerne ved behov benytter en måde at skaffe og kontrollere ny viden, der adskiller sig fra samfundets anerkendte forskningsmetoder både ved måden at opnå viden og ved måden at kontrollere, om den er troværdig. Viden opnås ved ”indre hjælp” i konkrete situationer, hvor der er behov for den. Om en oplysning indhentet på den måde er sand, kan mange simpelthen mærke, fortæller de. Der er god samstemmighed mellem de forskellige besvareres beretninger, men opdagelsen af denne fælles fremgangsmåde rejser langt flere spørgsmål end den besvarer, hvilket fremgår af side 6-9. Måske fremgangsmåden kan videreudvikles til at matche de klassiske krav til en videnskab, og måske ikke.

Det andet resultat er opnået ved at sammenstille med resultaterne fra et andet projekt, og det er, at troen på de subtile energiers eksistens sammen med evnen til at sanse dem - i form af healingsenergi, folks udstråling m.v. - viser sig at være karakteristisk for den alternative sektors behandlere og klienter, når der sammenlignes med befolkningen som helhed. Dette resultat fremlægges og diskuteres på side 10-15.

Det tredje resultat er min personlige erkendelse af en indre hjælp bag den spirituelle del af dette projekt, og jeg har oplevet, hvorledes denne indre hjælp har sin klare opfattelse af, hvad der må skrives, til hvem og hvornår. Min forståelse er, at sådan en samarbejdspartner må vi vænne os til at være opmærksom på ved forskning i spirituelle emner, men hvad der konkret gøres, er stadig den fysiske forskers ansvar. Jeg har lovet min indre partner bede dig som læser bidrage til, at rapporten i det væsentlige forbliver inden for kredsen af alternative behandlere indtil sektorens holdning til de to forannævnte resultater er ved at være afklaret. Læs om dette i bilag 2 side 18-19.

Resten af rapporten fortæller det samme en gang til, blot med flere detaljer. Selve besvarelsene - data - giver selvfølgelig et endnu dybere indblik i detaljer, og jeg bistår gerne interesserede i også at få et kig i en anonym version af dem.

Rapportens opgave

Rapporten giver en tilbagemelding til de deltagende foreninger, til behandlerne der besvarede, samt information til andre interesserede alternative behandlere, om en tolkning af data - dvs. svarene - ud fra en energetisk og spirituel vinkel.

I et pilotprojekt er opgaven at samle mest mulig meningsfuld forståelse inden for de muligheder, data tilbyder, og det kan bl.a. gøres ved at kombinere med anden viden.

Opdagelsen af hidtil ukendte fænomener kan være holdbare resultater fra et pilotprojekt, og vi ser sådan et resultat her, nemlig om behandlernes vidensopbygning. Bortset derfra kan videnskabelige resultater, der ikke skal efterkontrolleres, ikke opnås fra et projekt, der som dette ikke er repræsentativt for en veldefineret gruppe. Besvarerne er nok behandlere allesammen og fra mange foreninger, men de der svarede, var de, der havde lyst til at besvare. Men nye forståelser, gode ideer og hypoteser til undersøgelse i kommende projekter er vi i vores gode ret til at opnå fra et pilotprojekt. Faktisk er det sædvanligvis ideen med et pilotprojekt, og derfor er der langt mere diskussion i denne rapport, end der normalt ville være ved et projekt til hypotesetestning.

De emner, der her fremlægges, er belagt med tabu og mistænkeliggørelse fra større dele af samfundet, og den alternative sektor undgår dem omhyggeligt i kontakter med myndighederne. Samtidig er de af eksistentiel betydning for sektoren, og mange blandt besvarerne udtrykte spontant tilfredshed ved, at de blev taget op. Minefeltet mellem disse poler skal naturligvis helst undgås, når perspektiverne i at arbejde videre med emnerne skal nyttiggøres. Rapportens sigte er derfor at give den alternative sektor det bedste grundlag for selv at "finde sine ben" på feltet uden indblanding udefra.

Med det sigte har det været mit privilegium at vælge de optællinger, der præsenteres i kapitel 2, og mit privilegium at uddrage de forståelser og skrive den diskussion, jeg fandt relevant. Således er forskerens rolle, når der søges veje ud i hidtil ukendt stof.

Forståelser og hypoteser skal derefter kontrolleres på anden måde, og den første kontrol på det her præsenterede er, at alternative behandlere spørges om, hvor godt det passer med deres erfaring. Det der passer godt, kan vi gå videre med i nye undersøgelser.

Derfor hører jeg også meget gerne, hvad du, der læser dette, mener om det meningsindhold, rapporten præsenterer. Personligt til mogens.ehrich@gmail.com eller åben diskussion på blog [Videnskultur-projektet-weblog](#) Bidragene samler jeg i en særlig rapport.

Rapportens struktur:

Kapitel 2 præsenterer de udvalgte svar med kommentarer.

Kapitel 3 præsenterer behandlernes særlig spirituelle metode til vidensopbygning.

Kapitel 4 præsenterer, hvorledes sansningen af de subtile energier er karakteristisk for den alternative sektor.

Kapitel 5 rejser spørgsmål til alternative behandlere.

Bilag 1 præsenterer alle svarene på spørgsmål 20 vedrørende adgang til indre hjælp.

Bilag 2 præsenterer mine subjektive betragtninger om projektførelsen.

Bilag 3 præsenterer en liste over de foreninger, hvorfra der indkom svar.

2. Hvad behandlerne svarede

Spm 8, 9 og 10. om hvilke metoder, behandlerne brugte

De fleste behandlere brugte flere alternative metoder, i gennemsnit fire metoder: 47 brugte healing, 29 massage, 26 clairvoyance, 26 akupunktur, 24 zoneterapi, 20 homøopati, 17 kinesiologi, 14 fjernhealing, 13 regression, 13 kraniosakralterapi, 9 psykoterapi, 8 healingsmassage, 8 NLP, 8 kostvejledning, 7 coaching, 7 phytoterapi, 6 akupressur, 5 astrologi, 5 var autodidakte energi- og bevidsthedsarbejdere, 5 forløsende terapi, 4 samtaleterapi, 3 hypnose, 3 shamanisme, 3 tarot, 3 rosenmetoden, 3 Sindsro, 3 biopati, 2 kanalisering, 2 meditation, 2 psykologi, 2 tankefeltterapi, 2 kinesisk urtemedicin, 2 husrens&spøgelsesforløsning, 3 lydhealing, 2 energiterapi, 2 medie, 2 Bowtech, samt mindst 50 metoder nævnt en enkelt gang.

Skemaets spørgsmål vedrørende subtile energier

11. Mener du, at de finere energier, der bl.a. bruges i healing og som ikke kan måles og vejes, faktisk eksisterer? 92 svarede ja, 2 måske, 4 nej, 2 svarede ikke.

Tre af de fire, der svarede nej, har imidlertid i det efterfølgende spørgsmål oplyst at de kan sanse sådanne energier. Umiddelbart er der et paradoks deri, men da denne sansning ikke er et sædvanligt samtaleemne, kan vi ikke tillade os at regne med, at der er fuld enighed eller klarhed om, hvad det er, der sanses.

12. Kan du sanse disse energier, f.eks i form af healingsenergier eller folks udstråling? For at have et kort navn på denne sansevne, kalder vi den "at have e-sans". E-sans omfatter også den ekstra følsomhed, der bruges ved clairvoyance, samtale med bevidstheder i det indre, fornemmelse for klientens situation og meget mere, som kan mødes i en alternativ klinik.

84 svarede ja, 6 måske, 7 nej, 3 svarede ikke.

Fire af de, der svarede nej, har i efterfølgende spørgsmål oplyst detaljer om, hvorledes de bruger deres e-sans, så "ja" havde været et mere korrekt svar. De tre øvrige, der svarede nej, mente at subtile energier eksisterer.

De øvrige svar fortæller os, hvorledes alternative behandlere skaffer sig ny viden og hvordan de kontrollerer sandheden deri.

Øvrige udvalgte svar

I bilag 1 vises alle svarene på spørgsmålet: **20. Nogle fortæller, at de får indre hjælp ved behandlingerne. Får du også det?**

Der fremgår meget forskelligt af disse svar. 64 kendte til indre hjælp ved behandlingerne, 16 gjorde ikke, 10 ved ikke, og 10 svarede ikke. Det fremgår, at udtalelserne om den indre hjælp varierer så meget, at det kan ses som en klar udstilling af, at sektoren ikke har *et fælles sprog* for dette område. Fire svar peger på, at hjælpen i forhold til dem ganske vist kommer fra E-sfæren, men fra uden for dem selv, så "indre hjælp" næppe er den rette term. Alligevel kan jeg ikke finde noget i svarene, der tyder på, at der er principielt forskellige slags hjælp.

Hvis vi skal vælge mellem at fokusere på tredjedelen uden hjælp eller de to tredjedele med hjælp, må vi tage udgangspunkt i, at det for denne undersøgelse interessante er, at der forekommer indre hjælp. Det er deri nyheden består. Hvorvidt indre hjælp er karakteristisk for sektoren som helhed kan vi ikke udtale os om, for de der har besvaret spørgeskemaet, er de, der havde lyst til det. Vi ved ikke, hvor repræsentative de er for sektoren. Hvordan behandlere uden indre hjælp agerer er også interessant, men det er adfærden på basis af indre hjælp, der er det nye og spændende, som vi samler os om her.

Vi kan imidlertid ikke komme videre med emnet på anden måde end ved at arrangere yderligere kommunikation derom. En eller flere temadage med fokus på at nå en fælles forståelse og et fælles sprog på feltet eller nye spørgeskemaundersøgelser.

Efter det foreliggende er der stor interesse for det blandt de, der svarede. 65 gav os deres mailadresse som svar på spørgsmål **89. Hvis du gerne vil have direkte besked om arrangementer og resultater, så giv os venligst her din mailadresse, og som svar på spørgsmål 90. Har du ellers nogen kommentarer?** udtalte 21 sig rosende om initiativet til denne undersøgelse. Vi kan naturligvis ikke gætte, om dette er karakteristisk for alternative behandlere, idet de, der måske syntes, det var et dårligt initiativ, nok ikke deltog i undersøgelsen og i hvert fald ikke nåede frem til at svare på de allersidste spørgsmål.

25 af skemaets 90 spørgsmål vedrørte de subtile energiers sfære, men kun få af dem gav en samling svar, som var så interessante, som det var håbet på forhånd. I det følgende er 11 spørgsmål udvalgt, som skønnes at være de mest perspektivrige at drøfte. De er trukket ud af en sammenhæng, men forstås forhåbentlig alligevel. Da svarene er i tekstform, somme tider som lange forklaringer, har en forenkling og gruppering af dem evt. helt ned til ”ja, nej, og ved ikke” været fornøden. Da grupperingen er formålsbestemt ud fra det spirituelle, kan der godt tænkes valgt en anden gruppering, når data anvendes til andre formål.

På spørgsmål **57. Hvis du mangler viden om metode til behandling af en klient, hvilke måder har du da til at skaffe dig den viden, du mangler?** svarede 7, at de henviser til anden behandler, 54 at de søger viden i den ydre verden, mens 17 spørger indad (og evt. også udad, hvis emnet er til det), 22 svarede ikke.

På spørgsmål **58. Hvordan har du opnået den viden, du har?** svarede 57, at de havde fået den ved uddannelse og erfaring, 4 at de havde deres viden fra indre kilder, mens 19 havde den fra både indre og ydre kilder, 20 svarede ikke.

På spørgsmål **59. Har ny viden et energetisk udtryk?** svarede 39 ja, 6 nej, 24 ved ikke, 31 svarede ikke.

På spørgsmål **66. Hvornår er en viden sand for dig?** svarede 28, at den for dem er sand, når den virker i praksis, 7 når de har kontrolleret den hos andre eller i bøger mv., 37 kan mærke om den er sand, 6 ved ikke, 22 svarede ikke.

På spørgsmål **74. Har du tidligere haft behov for at udforske et spirituelt fænomen?** svarede 28 nej og 46 ja. 0 ved ikke, og 26 svarede ikke.

På spørgsmål **75. Har du gennemført noget, du selv opfattede som forskning?** svarede 36 nej, 36 ja, 2 ved ikke, og 26 svarede ikke.

På spørgsmål **80. Hvordan afgør du, om dine hypoteser eller forklaringsmodeller er**

sande eller falske? svarede 14, at de bruger ydre, evt. fysisk orienterede metoder dertil -bøger, internet mv., 18 afprøver om det virker, 21 kan mærke om det er sandt, 13 ved ikke, 34 ubesvarede.

En anden vinkel på emnet finder vi i svarene på spørgsmål 27-29 om sociale problemer og diskrimination. De fortæller, at 27 havde oplevet at blive diskrimineret på grund af deres e-sans eller energiarbejde. 31 havde oplevet sociale problemer eller kendte nogen, der var blevet diskrimineret, mens 32 ikke havde været ude for noget af dette. 10 svarede ikke.

En tredje vinkel på emnet har vi i spørgsmål *72. Har du været ude for, at PC'er, telefoner, elektriske pærer, eller andet elektrisk er påvirkelige af din bevidsthedstilstand?* svarede 36 nej, og 33 ja med forskellige uddybninger, 4 ved ikke, 27 svarede ikke.

Dette rejser en række spørgsmål om de subtile energiers karakter. Kan de 33 ja-svar ses som en støtte til formodningen, at de subtile energier er udtryk for en subtil form for elektromagnetisme? Det kunne gøre det forståeligt, at sindet kan have en indvirkning på elektriske apparater - og omvendt.

Det vides, at mange sensitive mennesker bliver generet af elektromagnetiske felter, og det ville være interessant at vide, om de alle har e-sans. Såkaldt el-allergi kunne godt tænkes at være knyttet fuldtud til populationen med e-sans.

Man kunne forestille sig, at det hele vejen igennem var de samme behandlere, der gav de mest spirituelt orienterede svar, men det var det overhovedet ikke. Nogle få gav næsten ingen spirituelt orienterede svar, og nogen gav næsten ikke andet, men ellers var de pænt spredt ud over besvarelsene. De, der ikke svarede, var dog stort set de samme hele vejen igennem.

De særlige evner fordeler sig ifølge data lidt forskelligt over de deltagende foreninger, men besvarere fra alle foreninger fremviser spirituelt orienterede svar.

Der synes at være en fælles fremgangsmåde ved spirituelt baseret fremskaffelse af ny viden. Men kan vi også bruge fremgangsmåden i fællesskab?

3. Vidensopbygning vedrørende E-sfæren

Lad os gøre det klarere, hvad vi taler om, ved at opdele verdens eksistenssfærer som i tabel 1 efter menneskers oplevelse af dem, først i den ydre sfære, som alle kan opleve, dernæst tankernes og følelsernes sfære, som også alle kan opleve, og endelig den tredje ikke fysiske sfære, indeholdende de subtile energier -E-sfæren.

E-sfæren er i sagens natur kun kendt af de, der har e-sans. Kun for dem er disse finere energier, som ikke kan måles med fysisk-tekniske instrumenter en oplevet realitet, og det er ifølge tabel 2 i kapitel 4 cirka en tredjedel af den voksne danske befolkning.

Tabel 1. Hele verden:

Y-sfæren Den ydre fysiske sfære som alle kan opleve	TF-sfæren Tankernes og følelsernes sfære som alle kan opleve	E-sfæren Den ikke fysiske sfære undtagen TF-sfæren som folk med e-sans kan fornemme på et eller andet niveau
--	--	--

Optællingerne i kapitel 2 giver os en viden om, hvorledes alternative behandlere skaffer sig viden. De bruger sommetider metoder knyttede til Y-sfæren og TF-sfæren, og sommetider metoder knyttede til E-sfæren. Førstnævnte metoder er velkendte, men sidstnævnte er nye og ukendte, både officielt og for os selv. Det er sidstnævnte, vi fokuserer på her.

Lad os sammenstykke de videnstumper, vi nu kan uddrage om den spirituelt orienterede indhentning af ny viden. I parentes angives nummeret på det spørgsmål, der gav denne viden:

Alternative behandleres spirituelt orienterede vidensopbygning:

- *ved ønske om mere viden kan man henvende sig til en instans i den indre verden (20, 57, 58)*
- *hvis der er hjælp fra den indre verden, får man meddelt en viden (57, 58)*
- *sådan viden har et energetisk udtryk (59)*
- *man afprøver om den virker i den behandling, man fik den til, og siden evt. i andre behandlinger (66)*
- *når sådan ny viden gives videre til andre, kan modtagerne mærke på den, om den er sand. De kan også afprøve, om den virker (66, 80)*

Kan dette også kaldes forskning? Det er en metode, der har en vis lighed med at slå op i et leksikon eller at spørge en kompetent person eller forsamling, hvilket taler imod. Der blev ikke spurgt om, hvordan man nøjere gør for at mærke sandhedsværdien. Måske fortæller det energetiske udtryk hvem i forsamlingen der svarede, eller hvem der var forfatter til ”artiklen i leksikonet”. Sikkert er det imidlertid, at metoden lejlighedsvist kan fremskaffe ny original viden, og kan udføres af enkeltpersoner, og for så vidt er det forskning i ordets sædvanlige forstand. Derfor bruges udtrykket ”forsker” et par gange i den følgende diskussion.

Er det videnskabelig fremgangsmåde? Videnskab bygger snarere på en struktureret

måde at blive klogere på i et samarbejde, og vi har her både en måde at få nye ideer og kontrollere deres sandhedsværdi for den enkelte. Vi mangler at samarbejde derom og erfare, om fremgangsmåden så stadig holder. Den blotte ide rejser en række spørgsmål, hvoraf mange skal besvares, førend vi ved, om vi har en fremgangsmåde, der kan kaldes videnskabelig i en eller anden klassisk forstand.

Det er et hav af nye spørgsmål, som opdagelsen af denne vidensopbygning rejser.

Kan vi knytte disse fem linier sammen med den terminologi, vi måske bliver enige om i de kommende år, til et videnskabeligt paradigme? Svaret kan efter omstændighederne være, at vi kan forsøge, og hen ad vejen erfare, hvor meget der er indre hjælp til.

Anderledes sagt: kan denne fremgangsmåde kun bruges subjektivt af den enkelte, eller kan man nå frem til fælles handling på området?

Er det f.eks. indlysende, at når vidensopbygningen drejer sig om selve det, som tanken og forståelsen derom formodentlig også opbygges af, kan det ikke undgå at blive en intim proces for forskeren? Hvis det indgår i forskerens personlige udvikling, sætter det spørgsmål ved, om sektoren kan etablere fælles vidensopbygning. Fælles vidensopbygning kræver et fælles sæt af begreber, og dannes begreberne som led i hver deltagers karmiske udviklingsproces, kan de alene af den grund blive uforligelige. Vi ved det ikke, så det må komme an på en prøve.

Er det den samme viden, forskellige behandlere når frem til, når de spørger om det samme? Det fremgår, at man kan få viden meddelt, som man lige står og har brug for til en behandling. Kan man også få viden om noget, man ikke umiddelbart har brug for til en behandling?

I skemaets spørgsmål blev der spurgt om viden til brug i behandling. Så det er det, vi har fået svar på, og det må vel forstås som metodeviden vedrørende E-sfærens energiforhold. Der synes at være god overensstemmelse mellem behandlernes oplysninger om fremgangsmåde, men det må indrømmes, at den i ovenstående fem kursiverede linier er samlet til en mere sammenhængende fremgangsmåde end den blev oplyst i nogen af enkeltsvarene, så sammenfatningen har en hypotetisk karakter, indtil vi har spurgt behandlerne igen. To korrekturlæsere til rapporten har imidlertid godkendt listen for deres vedkommende.

Fik vi supplerende at vide, om der eksisterer nogle lovmæssighederne for brugen af de subtile energier? Gælder der nogle naturlove i E-sfæren? Kunne sfæren eksistere uden det? Efter svarene at dømme gælder i hvert fald nogle arbejdsgange, der er fælles. Mon ikke der ligger nogle lovmæssigheder under?

Den spirituelle litteratur fortæller en imponerende masse om gældende regler i E-sfæren. Hvis nogle forfattere skal fremhæves kunne det være Martinus, C.W. Leadbeater, Dian Fortune og Rudolf Steiner, men der er voldsomt mange andre gode kandidater. Imidlertid har deres meddelelser ikke karakter af vejledning til yderligere udforskning af E-sfæren, men det er det, der her er i fokus.

Hvis du, der læser dette, kender til publikationer, der er egnede til det, så peg gerne på dem! For jeg tror, vi er mange, der gerne vil deltage. Rudolf Steiner gjorde sig umage for at hjælpe andre i vej, men hans vejledning var præget af tidsånden dengang, og jeg mistænker, at meget går lettere idag.

Det er os og vore klienter (jfr. kapitel 4), der kan beskæftige sig med vidensopbygning vedrørende E-sfæren. Andre er á priori udelukkede derfra, fordi de ikke har e-sans, og

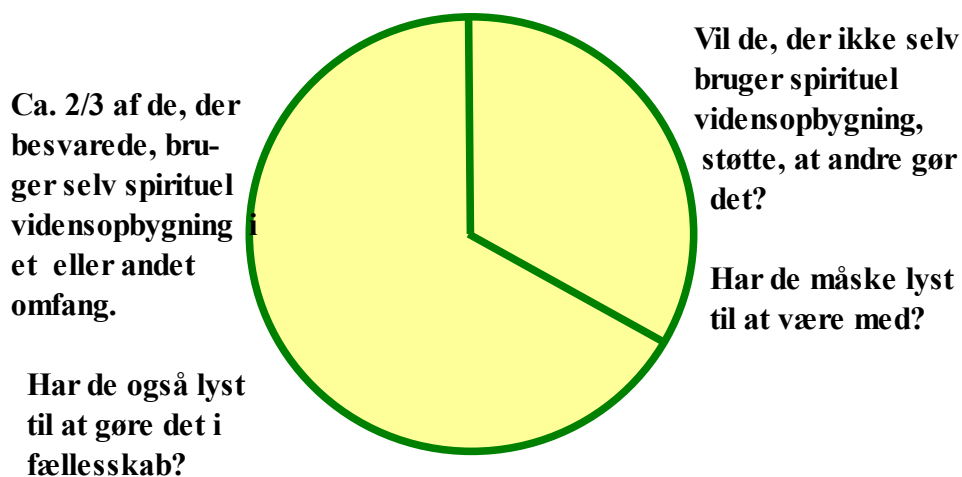

derfor hverken kan henvende sig bevidst til indre hjælp eller vurdere en energi.

Den naturlige konsekvens af at have konstateret denne forskel i tænkemåde er, at tankegods fra TF-sfæren må ses som uegnet til at beskrive forholdene i E-sfæren. Visse dele af den såsom logisk tænkning kan dog også gælde for E-sfæren.

Vi kan derfor ikke involvere den etablerede naturvidenskabs organisationer. Visse filosofiske og humanistiske discipliner kan måske nok rumme vore synsvinkler uden afvisning, men med al respekt for disse videnskabsgrene har vi faktisk brug for noget mere praktisk. Vi kan glæde os over, at vores 5-punkts-vidensopbygning er praktisk, direkte og tilgængelig, og der behøves ikke dyrt apparatur.

Så hvis der skal eksistere en organisation vedrørende vores vidensopbygning, må vi etablere den selv. Hvis vi ikke gør det, forbliver det meste af behandlernes resultater ukoordineret privat viden hos behandlerne. Hvis vi gør det, bliver vi selv herrer over den sprogbrug, vi anvender på feltet.

Kan alle være med til den spirituelle vidensopbygning?

Men der er alligevel mange behandlere blandt de, der har besvaret, som ikke fortæller om de evner, E-sfærens vidensopbygning synes at forudsætte. Er de mon anderledes, eller kan de lære at gøre ligeså?

F.eks. kan de, der ikke selv har erfaring med indre hjælp, naturligt have en lang række forbehold.

Jeg ved, at nogle af de behandlere, der har givet de mest markante svar, har etableret skolevirksomhed, hvor de træner eleverne i selv at gøre de erfaringer, som skolelederen har gjort sig på de subtile energiers område. Således underviser jeg også selv, og jeg mener at kunne lære de fleste med e-sans principielt at gøre som de fremmeste her har fortalt, at de gør. For så vidt behøver emnet næppe at splitte den alternative sektor, idet interesserede godt vil kunne inddrages.

Alternative behandlere og de fleste af deres klienter kan sanse de subtile energier. Derved adskiller de sig fra den danske befolknings flertal.

De har deres egen spirituelle kultur.

4. E-sansens udbredelse

Svarene på spørgsmål 11 og 12 om subtile energier og e-sans efterlader det indtryk, at påstanden om at have e-sans er karakteristisk for alternative behandlere, og muligheden er åben for den tolkning, at det gælder alle alternative behandlere med energibaserede metoder. Nedenfor ved drøftelsen af tabel 2 fremgår det, at dette bliver et særkende, når der sammenlignes med almenbefolkningen.

I resten af rapporten vil jeg sprogligt se bort fra, at det at have e-sans er og bliver en subjektiv påstand, fordi tilstedeværelsen endnu ikke kan kontrolleres ved anerkendte fysiske målemetoder. Når en person mener måske at kunne sanse noget ekstra, så har vedkommende e-sans i rapportens forstand, og jeg vil bede dig som læser selv huske på det hypotetiske deri. Problemet deri er dog ikke større, end at folk med (påstået) e-sans efter min erfaring tror på det, når andre siger de har e-sans, mens folk uden e-sans sædvanligvis ikke gør. Denne rapport er henvendt til alternative behandlere, og skal således ikke læses af ret mange uden e-sans.

Afsnittet om perspektivering fortæller om andre undersøgelser. De oplyser, hvor mange danskere der har e-sans, og hvor mange klienter til alternativ behandling, der har e-sans. På den måde får vi de alternative behandleres e-sans anbragt i en større forståelses-sammenhæng.

Perspektivering af dette resultat ud fra andre undersøgelser

I ti år har jeg studeret forskellige emner, der er mere eller mindre beslægtede med nærværende projekt, hvilket har faldet mig naturligt, fordi jeg i mere end 20 år har arbejdet som statistiker for lægevidenskabelig forskning. Det synes nyttigt at sammenholde de svar, vi her har fået, med resultaterne af disse tidligere studier. Da jeg åbenbart har fundet en indfaldsvinkel, der har åbnet for et jomfrueligt forskningsområde, bliver det mest mine egne undersøgelser, jeg refererer til.

Udtrykket e-sans opstod for nogle år siden som forkortelse af energi-sans ved en diskussion om et af pilotprojekterne. Der opstod hurtigt den erfaring, at dette navn oplevedes naturligt og blev forstået umiddelbart af alle, der siger, de har denne sans. Til sammenligning har udtryk som ”den sjette sans” og ESP (extrasensory perception) haft vanskeligt ved at finde en plads i en alternativ behandleres mund, selvom de nok meningsmæssigt dækker det samme. I to artikler, som jeg forventer snart at få publiceret, kalder jeg sansen ASTSE for ”alleged sensitivity to subtile energy”, eller på dansk ”påstået sensitivitet for subtile energier”. Det er et hensyn til læsere, der mener, at e-sans - eller e-sense på engelsk - sprogligt ikke bør blandes med med e-mail, e-læring og e-skat.

Men måske er termen e-sans netop velvalgt ud fra denne synsvinkel. Jeg kender en meget clairvoyant person, der påstår, at det vi sanser med e-sansen, er

elektromagnetiske fænomener på astral-planet. C.W. Laedbeathers meget oplysende bog om "Thought Forms" fra for 100 år siden kan godt læses som udtryk for det samme. Hvis dette er rigtigt forstået, så kan e-sans være en velvalgt term, for e- i e-mail mv. står jo for elektronisk. Jeg finder i hvert fald ikke, at der foreligger tilstrækkeligt belæg for her at forkaste denne term, der synes at ligge godt i munden.

Der eksisterer en del litteratur om HSP, der står for "Highly Sensitive Peoples". Efter det foreliggende har alle med HSP også e-sans, blot i særlig udtalt grad, og HSP er altså et beslægtet emne. Da enhver med e-sans efter min erfaring på få dage kan lære at blive højsensitiv, er HSP en afgrænsning, der nok bedst kan være produktiv ved arbejde med de problemer, som højsensitivitet kan medføre.

Men udtrykket HSP peger alligevel på det problem, at man kan have e-sans i forskellig grad, lige fra slet ingenting til at kunne sanse f.eks., hvad der vil ske i fremtiden. Er der et sted i dette spektrum, der gør en forskel? Hvis ikke, er e-sans så ikke for usikker en oplysning? Så kan man vel risikere, at folk skifter mening mht. om de har e-sans?

Jeg har - til læserens overvejelse - fundet to grunde til at tro, at der er en sådan afgørende forskel et sted i spektret, og at den ligger imellem de, der ikke mener at kunne sanse subtile energier, og de, der mener måske at kunne sanse noget i den retning. Mit forslag er, at enten kan subtile energier sanses, eller de kan ikke sanses, så der er ikke noget med at kunne sanse dem delvist, blot er der stor forskel på, hvor meget de har fået optrænet brugen af sansen. Den ene grund til min tro er den kraftige forskel i brug af alternativ behandling, som fremgår af nedenstående omtale af tabel 2, og den anden grund vedrører en krise, som nogle mennesker oplever, når de passerer grænsen fra ikke at have e-sans, til på en eller anden måde at have fået e-sans.

Tabel 2 fortæller om forekomsten af e-sans i den danske befolkning. Data stammer fra et tilfældigt uddrag af befolkningen mellem 20 og 60 år og afspejler derfor forekomsten i denne del af den voksne danske befolkning. Der er en vis usikkerhed i denne afspejling, fordi det kun er en lille del af befolkningen, der er interviewet. Denne undersøgelse blev gennemført med støtte fra ViFAB.

Tabel 2. Forekomsten af e-sans og dens relation til brugen af alternativ behandling, fundet i en interviewundersøgelse på basis af et tilfældigt udtræk fra cpr-registeret af danske personer mellem 20 og 60 år.

Har e-sans eller ej	Antal personer		Klienter hos alternative behandlere		Antal besøg ialt hos alternative behandlere i livets løb			
			Ja	Nej	Sum	Per klient	Per person	
Har e-sans eller måske e-sans	61	36%	45=74% af 61	16	2275	80%	51	37
Har ikke e-sans	110	64%	36=33% af 110	74	559	20%	16	5
Total	171	100%	81=47% af 171	90	2834	100%	35	17

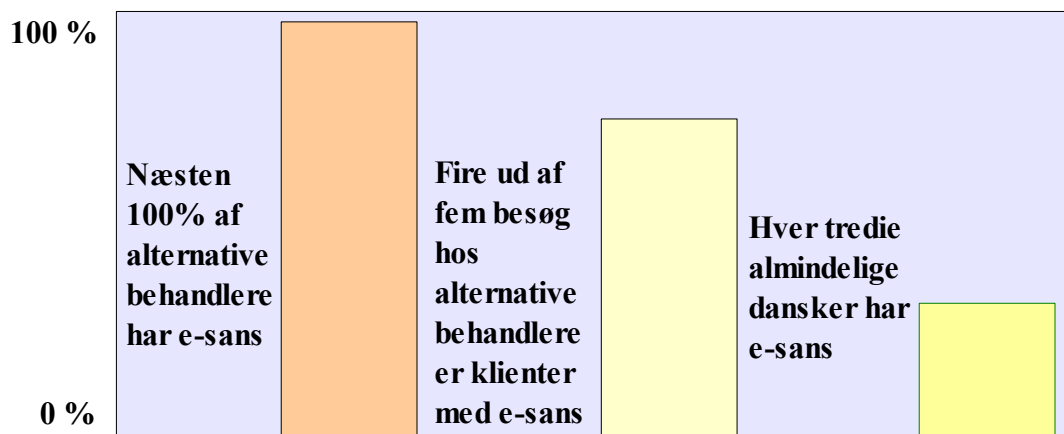
Det fremgår af tabellens sidste kolonne, at folk med e-sans eller måske e-sans i gennemsnit har besøgt alternative behandlere syv gange så hyppigt som folk uden e-

sans (se de blå tal). Med et gennemsnit på 37 besøg må folk med e-sans siges at være gode kunder hos alternative behandlere. Folk uden e-sans med et gennemsnit på 5 besøg er knap så gode kunder, og signifikant færre af dem oplyste, at det havde hjulpet. Ikke alle personer har været klienter hos en alternativ behandler, og næstsidste kolonne fortæller om gennemsnitligt antal besøg per klient, som selvfølgelig er større, da ikke alle personer der er interviewet også har været klienter. Det ses, at klienter med e-sans i gennemsnit har besøgt alternative behandlere tre gange så hyppigt som klienter uden e-sans, - 51 over for 16 gange.

I tabellen er personer med e-sans og personer, der kun svarede, at de måske har e-sans, slået sammen, fordi disse grupper opfører sig ens rent statistisk. Jeg regner derfor med, at hvis en person blot accepterer muligheden af at have e-sans, så har vedkommende det lige såvel som de, der ubetinget mener at have det.

Det er altså folk med e-sans, der er de typiske klienter til alternativ behandling, og tabellen viser, at omkring tre fjerdedele (de røde tal i tabel 2) af dem allerede har været der.

E-sans synes at være karakteristisk for alternative behandlere og deres klienter

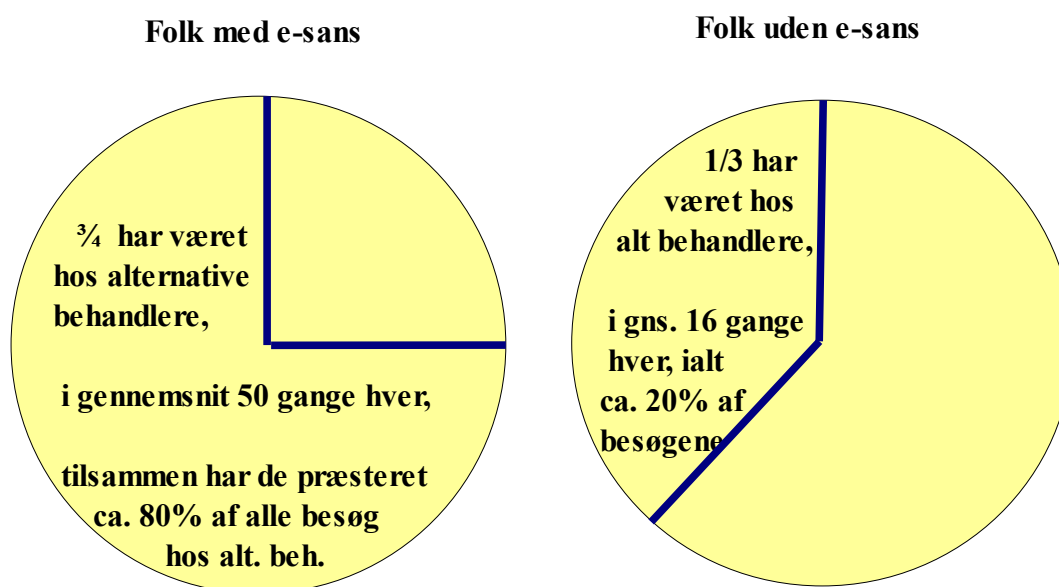
Hvornår fik folk e-sans? - og hvad gjorde det ved dem?

Nogle havde deres e-sans fra fødslen, og andre fik den i livets løb. Ca. hver tredje med e-sans, 12% af de interviewede, oplyste, at de havde erhvervet deres e-sans i livets løb, - ikke vist i tabel 2. De husker næsten alle klart, hvor gamle de var, da de erhvervede den, måske fordi det oplevedes som en væsentlig ændring i deres liv. Tre oplyste, at de havde opdaget den ved at gå til alternativ behandling.

Nogle af de, der får e-sans i livets løb, oplever en krise i årene derefter. For illustrationens skyld vil jeg tillade mig at referere min egen erhvervelse af e-sans. Den skete, da jeg som 35-årig lod mig overtale til at lære Transcendental Meditation (TM). Da opdagede jeg pludselig ”den indre verden”, hvilket umiddelbart oplevedes som en spændende berigelse, men det satte en udvikling i gang, der siden førte til skilsmisse og kompromitterede min arbejdsevne i nogle år, så jeg givetvis ville have mistet mit job, hvis jeg ikke havde været så heldig at være ansat i det offentlige. Ved kurset i TM var der en øjeblikkelig omstilling til en anden oplevelse af tilværelsen, medførende efterhånden en anden livsforståelse, hvilket jeg overhovedet ikke fattede dybden i

førend jeg 20-30 år senere havde dannet mig et overblik over situationen. De første år efter "katastrofen" ville jeg muligvis have benægtet at have e-sans, fordi jeg ikke havde fattet, hvad omstillingen drejede sig om, og at det var subtile energier, der gav rod i tænkningen.

Hvis det er 10-12% af den voksne danske befolkningen, der har fået e-sans i livets løb, hvor mange af dem har da oplevet en lignende hård omstilling, ligeledes uden at erkende dybden deri før længe efter? Jeg studerede det i et beskedent pilotprojekt for nogle år siden ved at interviewe seks personer, der havde oplevet denne overgang, om deres livsforløb. I alle tilfælde skete det brat og for de fire medførte omstillingen en årelang brydningsperiode, hvor de syntes at have haft svært ved at samle sig om konkrete udfordringer, bl.a. eksemplificeret ved afbrudte uddannelser. En drak i ni år, hvilket jeg tolkede som et forsøg på at undgå den sansning af subtile energier, der oplevedes som uvant for bevidstheden. For en af dem betød det en ændring til det bedre pga. samtidigt skift af socialt miljø. De havde ikke selv fundet en årsag til de markante oplevelser, havde blot set dem som hændelser i livet. Jeg fandt, at der var et påfaldende mønster i deres beretninger, og kaldte det følgevirkninger til det at få e-sans.

Jeg ved ikke hvor hyppige sådanne sociale kriser er i almindelighed, kun at de forekommer hos nogen, og at der kan være god grund til at forske mere i emnet. Det kan kræve et timelangt interview at finde ud af, om en konkret person har haft problemer med overgangen til at have e-sans. Sålænge emnet ikke er udforsket, kan disse oplysninger kun opfattes som indicier, der her fremføres, fordi jeg ikke har mere solid viden at foreslå.

I denne rapport's sammenhæng er det væsentlige i ovenstående en illustration af, at der godt kan være en kløft imellem livsoplevelsen uden e-sans og livsoplevelsen med e-sans, en kløft som kan gøre det forståeligt, hvis folk opfører sig forskelligt afhængigt af, hvilken side af kløften de befinder sig på. Foreløbig ved vi med sikkerhed, at de opfører sig klart forskelligt for så vidt angår alternativ behandling.

Data tyder på, at den alternative sektor har en naturgiven social identitet, karakteriseret ved e-sans. Hvordan ønsker sektoren at forholde sig til det?

Tilbydes sektoren her et specifikt fagligt grundlag?

Kan det begrunde en øget faglig accept?

Diskussion

Det fremgår, at både de fleste alternative behandlere og hovedparten af deres klienter hører til i den tredjedel af befolkningen, der siger, de har e-sans. Disse oplysninger knytter i overraskende omfang alternativ behandling til evnen til at sanse de subtile energier.

Behandlingsmetoder, der bygger på en virkningsmekanisme i de subtile energiers sfære, søges altså fortrinsvis af folk, der kan sanse energierne.

Statistisk set er denne nye viden sikker nok. Også alternative behandlere med energibaserede metoder, som måske ikke i det daglige har det spirituelle eller energetiske fremme ved behandlingerne, vil hovedsagelig have klienter med e-sans.

Afslører det så, at alternative behandlere som stand betraget har en naturgiven egen identitet? Det kan folk med e-sans - herunder behandlerne - vælge at mene, og det vil de nok også, men om standen også vil vælge i fællesskab at påstå det overfor befolkningsflertallet uden e-sans må bygge på en politisk overvejelse.

Kan dette ses som et specifikt fagligt grundlag, hvorpå behandlingsfilosofier kan bygges? Eksisterer disse behandlingsfilosofier allerede uofficielt beskrevet? Kan det begrunde en øget faglig accept i samfundet?

Vi har i hvert fald fået placeret alternativ behandling i en social virkelighed. Det vil nok kun være en stor overraskelse for ganske få alternative behandlere, men de har vist ikke tidligere fået oplysningen så konkret præsenteret i tal som det sker her.

Tilbage i den aktuelle undersøgelse finder vi f.eks. det konkrete eksempel på de alternative behandleres sociale virkelighed, at 27 af de 100 behandlere svarede, at de havde oplevet at blive diskrimineret på grund af deres e-sans eller energetiske virke. Det kunne også indgå i standens politiske overvejelser, om den kan være tjent med det.

Jeg vil bidrage til de politiske overvejelser ved at fortælle, at to gamle venner uden e-sans, som jeg anser for kyndige forskere, har udtalt sig om mine statistikker vedrørende e-sans. De mente uafhængigt af hinanden, at det at kunne sanse noget ekstra er én måde at være skør på, og at bruge alternativ behandling er en anden måde at være skør på, og at det ikke kan overraske, hvis det stort set er de samme mennesker. De anbefalede, at jeg interesserer mig for noget andet. Det jeg vil sige dermed, er, at det nok er noget andet end statistikker, der skal bruges til at vække respekt hos udenforstående. Mit forslag er, at statistikkerne kan øge først forståelsen og dernæst sammenholdet i den alternative sektor, og det er de konklusioner, standen som sådan gør sig ud fra statistikkerne, der kan give vægt ved præsentation udadtil. Hvis sammenhold og gensidig forståelse kan etableres, vil den have en større overbevisende effekt på omverdenen end statistikker. Man kan godt, hvis man synes, supplere med statistikker, men den omvendte vej dur vist ikke rigtig.

Mange (med e-sans) er overraskede over, at det er så mange, der har e-sans, - jeg selv

havde på forhånd forventet 5-10%. Oplysningen er imidlertid temmelig sikker, hvilket jeg bygger på resultaterne fra to pilotprojekter før det her refererede projekt, som blev gennemførte i samarbejde med Rita Pommer i 2005-7. Vi telefon-interviewede 100 i Roskilde-området og 100 i det vestlige Sønderjylland, og begge steder fandt vi ca. 30% med e-sans. Resultatet af pilotundersøgelserne blev kun publiceret i LNS' medlemsblad NaturHelse.

Telefoninterviewene afslørede, at alle gerne ville udtale sig, når de blev spurgt, men der var adskillige spontane meldinger fra de med e-sans om, at man ellers holdt en lav profil derom. Fænomenet er et tabu i samfundet, at måske derfor har det end ikke haft et navn.

Det kan på den baggrund ikke være overdrevet at sige, at vort samfund bevidsthedsmæssigt set omfatter to sociale virkeligheder. Den ene er kendt af alle, og den anden har sit liv delvist skjult, selvom den har sin egen markante spirituelle kultur med sin egen meget omfattende spirituelle litteratur. Det nye er, er nu kan vi kende menneskene i den ene virkelighed fra menneskene i den anden. Det ville glæde mig, hvis denne rapport kan bidrage til, at de, der oplever, at de har del i den til E-sfærens knyttede sociale virkelighed og kultur, fremover kan genkende hinanden på e-sansen og gøre fælles behov til fælles sag. Et paradox er det imidlertid, at netop disse mennesker ofte er meget holistisk orienterede, og samtidig må erkende deres anderledeshed med egen spirituel kultur.

Det ville være mere forvirrende end oplysende her at fremlægge flere eller uddybende statistikker og analyser over svarene. De refererede svar har allerede sat os på et spor, men at køre udad dette spor kræver uddybende debat og flere data.

Vi ved fra forskning i atomfysik, at forskerens bevidsthed påvirker det observerede. Ved forskning i E-sfærens forhold virker det observerede tilbage på forskeren, hvilket jeg oplevede meget konkret under arbejdet med nærværende projekt. Det har jeg beskrevet i bilag 2, dog uden ret mange detaljer.

Vil det være en fordel for behandlerne at udbygge den fælles terminologi vedrørende E-sfærens forhold?

Ser behandlerne en fordel i at etablere et fællesskab om den spirituelle vidensopbygning vedrørende behandlingssituationer og E-sfærens forhold iøvrigt?

Kan behandlerne nyttiggøre den viden, at de fleste klienter hører til det mindretal i samfundet, der har e-sans?

5. Spørgsmål til de alternative behandlere

Om fælles terminologi:

Vil det være en fordel for dig, hvis vi i fællesskab får skabt et fælles sprog i den alternative sektor om E-sfæren og anvendelsen af de subtile energier?

Hvorledes kunne et samarbejdet derom organiseres?

Om fælles vidensopbygning i E-sfærens forhold:

Anerkender du selv den beskrevne fremgangsmåde for vidensopbygning som valid?

Kunne du have nytte af at få skabt en fælles forståelig fremgangsmåde?

Hvorledes ser du behovet for at etablere egen forskningsinstitution derom?

Om den alternative sektors identitet:

Hvorledes kan den alternative sektor bruge påvisningen af, at sektoren er stærkt knyttet til samfundets mindretal med e-sans?

Har den enkelte behandler også oplevelsen af, at de fleste klienter har e-sans?

Er det indtrykket, at klienter uden e-sans får lige så megen nytte af behandlingerne?

Termerne *alternativ, komplementær og ikke-konventionel* navngiver sektoren ud fra, hvad den ikke er. Nu ved vi, hvad der er fælles for den størstedel af sektoren, hvis behandlinger har noget med subtile energier at gøre. Er der fordele ved at definere sektorens identitet positivt ud fra denne viden? Hvad kunne vi i givet fald at kalde den?

Hvad kan og vil du bidrage med:

Har du erfaringer, der kan være nyttige for nogen af disse opgaver?

Har du lyst til at deltage i det arbejde, der knytter sig til opgaverne? - og har du tid?

Tilmeld til mogens.ehrich@gmail.com eller 31797731.

Bilag 1 til forløbig rapport fra undersøgelse vedrørende videns- og forskningskulturen blandt alternative behandlere, spirituel del

Svar på spørgsmålet:

20. Nogen fortæller, at de får indre hjælp ved behandlingerne. Får du også det?

Grupperede svar:

27 svarede "Ja"

13 svarede "Nej"

7 svarede "?" eller "måske" eller "ved ikke"

10 svarede ikke

Enkeltsvar:

- * Jeg modtager syn og klarfølelse som vejledning til det, som foregår og skal gøres.
- * "indre Hjælp" er ikke en klar beskrivelse af de processer jeg oplever. Det deler et eller andet op i noget indre og noget ydre uden større præcision.
- * Af og til
- * Det har jeg ikke oplevet.
- * det tror jeg
- * En indre viden - ja
- * Er ikke sikker på jeg forstår spørgsmålet? Hvis der menes hjælp fra åndelige væsner, så er svaret ja.
- * Hvis jeg ikke oplever Ok for "kommende" resultat opnåelse når mennesket ringer til mig - Er svaret altid nej det kan jeg ikke - eller lignende formulering hertil.
- * Ikke indre hjælp. men jeg er kanalen i forhold til universet som laver hele behandlingen og også assisterer i behandlingen.
- * impulser/indfald/intuition
- * ind i mellem kan jeg få korte beskeder
- * Ja - har helt klart en guide.
- * Ja af min intuition (højere bevidsthed)
- * Ja altid gennem kærlige lysvæsner og Mestre
- * Ja bestemt. Det guddommelige er i os alle og er du i kontakt med det kan du formidle energierne videre til andre og derved hjælpe dem
- * ja for det meste
- * Ja healingen virker også på mig.
- * Ja når jeg beder om det.
- * Ja, indre hjælp eller hjælp fra højere sted.
- * Ja, jeg er aldrig alene ved en healing.
- * Ja, jeg har mange hjælpere, mig selv (min intuition), mine "vejledere" og mange åndelige mestre.
- * Ja, jeg selv kan jo ikke så meget som "bestyrelsen" (= det guddommelige)
- * ja, men er somme tider ikke tilstrækkelig åben for denne hjælp
- * Ja, og de indre skal også lære lige så meget om samarbejdet som vi. De har ikke så meget forståelse af de fysiske besværligheder.
- * ja? eller af skytsengle?
- * Ja. Jeg beder om at være redskab for den energi min klient har brug, og får hjælp til at være det.
- * Ja. Stadigvæk vil jeg mest kalde det intuition og fornemmelse som opleves gennem en indre kilde, men som vel både er indre og ydre; set i et stort perspektiv er indre og ydre egentligt et misvisende begreb
- * ja/nej - jeg fornemmer et punkt og mærker når jeg udløser energien (qi) i punktet
- * Jeg beder Gud om at hjælpe mig i Jesus navn
- * jeg bliver ofte guidet, ja (men det er måske mere en ydre hjælp, det kan man jo diskutere)
- * Jeg har ikke noget med behandlingen at gøre, i princippet. Jo mere jeg træder væk, jo bedre og mere kraftfuldt.
- * Jeg tror jeg får det fra universet.
- * Jeg trækker selvfølgelig på mine indre evner, når jeg behandler et andet menneske. Nærvær er et kodeord
- * jeg vil kalde det ydre hjælp, jeg få hjælp fra de mestre jeg ber om at være tilstede under behandlingen
- * jeg vil nærmere sige, at hjælpen kommer udefra
- * Jævnligt, så ja
- * NEJ YDRE HJÆLP FRA GUIDER
- * Nej, men det såkaldt "guddommelige" tager over, jeg er blot et redskab for noget større. Det er svært at forklare.
- * Nej. Bruger "kærlighedsenergien".
- * nogen gange
- * ofte
- * ofte
- * om det er indre eller ydre hjælp er åbent for fortolkning

Bilag 2 . Subjektive betragtninger over projektføreløbet.

Det var meget lærerigt for mig at arbejde med dette projekt, fordi det ikke kunne foregå uden indblanding fra den indre hjælp til projektet - pinligt at det skulle være en overraskelse.

Dette projekt har fokus på et område, der forskningsmæssigt endnu ikke er hold på. Processen omkring projektføreløbet frem til denne rapport synes også at indeholde nyttig information, nyttig for fremtidige tiltag. Det er selvfølgelig mine subjektive betragtninger, helt på linie med behandlernes oplevelses- og situationsorienterede forskning i E-sfæren.

Planlægningsfasen var ukompliceret, og der var enighed i LNS' bestyrelse om, at det var et godt tiltag. Man så det bl.a. som et skridt i retning af at få energetiske kompetencer bedre defineret. Tilslutningen blandt foreninger i den alternative verden var god, og for et pilotprojekt som dette var godt 100 besvarelser absolut udmærket.

Kun grund til tilfredshed så langt.

Begge initiativtagere var velkolede i TF-sfærens videnskabsteori og glædede sig til at præsentere en smuk videnskabsteoretisk begrundet rapport om dette nye spændende emne, som behandlernes omgang med viden vitterligt er. Vi kunne straks se mange spændende og endda samstemmende udtalelser i svarene.

Men så begyndte vanskelighederne. Vi kunne ikke blive enige om fremgangsmåden, og bl.a. misforstod vi systematisk hinandens mails.

Det gik snart umiskendeligt klart op for mig, at der ikke var indre hjælp til det, vi havde gang i. Jeg kom i tanker om, at vi ved projektstart ikke havde samstemt vore forestillinger om den indre hjælp til projektet, hvilket jeg her efterfølgende vil se som en principiel fejl ved projekter vedrørende E-sfæren med flere deltagere. Det var vist "livets skole", der trådte til, hvor noget var galt og vi selv måtte opdage en løsning, og føreløbet tog både lang tid og var et problem for de involverede. Efter lang tid med denne forvirrede proces har vi fordelt opgaverne, så Mogens Ehrich fik opgaven at præsentere den fjerdedel af data, der vedrører E-sfæren. Ole Hjorth tager sig af de andre tre fjerdedele af data vedrørende adfærdsmæssige, sociale og holdningsmæssige forhold. Jeg mener ikke, der kan være belæg for at laste nogen af os personligt for føreløbet, for erfaringen det gav, var der brug for.

Hvornår kan TF-sfærens videnskabsteori godt anvendes?

Ole Hjorths emner lader sig naturligt bearbejde med TF-sfærens videnskabsteori.

Jeg formoder indtil videre, at TF-sfærens principper også er anvendbare i mine studier over e-sansens udbredelse i Danmark, samt kommende forskning i den sociale krise, der synes at kunne følge erhvervelse af e-sans. Disse emner vedrører rammerne i Y-sfæren og ikke E-sfærens indre forhold. Resultaterne gøres på den måde tilgængelige for alle, både med og uden e-sans, fordi TF-sfærens begrebsapparat anvendes.

De i kapitel 2 præsenterede optællinger fra nærværende projekt tangerer E-sfærens indre forhold, og jeg har - meget tydeligt - kun indre støtte til at fremlægge dem for et forum med e-sans. Det er noget med, at detaljerede oplysninger om alternative behandleres særlige evner ikke bør hverken forelægges eller "trækkes ned over hovedet" på folk, der alligevel ikke kan forholde sig til dem. Det kan ses som en etisk

foranstaltning, men har den konsekvens, at evt. etablering af fælles vidensopbygning om E-sfærens indre forhold må ske i et forholdsvis lukket miljø. Om dette også gælder på langt sigt, ved jeg ikke, men det er jo ikke usædvanligt, at et emneområde fortrinsvis håndteres af de, der har forstand på det.

Data i den her omhandlede undersøgelse lå parate til analyse fra februar 2009, og min personlige og noget overraskende erkendelse efter forløbet siden da er, at hvis man forsøger på alene at bruge TF-sfærens videnskabsteori på E-sfærens indre forhold, så vil instanser i E-sfæren forhindre det.

Efter at den erkendelse langsomt havde sneget sig ind på min lystavle, så jeg mig omkring i verden efter eksempler på, at det var lykkedes for andre. Jeg fandt dem ikke, men det var interessant at se verden med de øjne. Flere tidsskrifter om alternativ behandling, og flere forsknings-institutioner har identificeret sig med netop denne opgave at anvende TF-sfærens videnskabsteori på forhold vedrørende alternativ behandling, og i alle tilfælde synes det spirituelle element straks at være forsvundet fra deres miljø. Det må være naturligt at spørge, hvordan det påvirker aktivitetens relevans?

Hvordan vi sikrer kvaliteten af spirituel vidensopbygning

Hvad må vi så? Jeg kan til enhver tid kigge i data og se, at det er spændende oplysninger, behandlerne har betroet os om deres brug af E-sfæren, og jeg har præsenteret nogle centrale optællinger derfra for jer. Er det ikke for naivt at tro, at der ikke er andre der har forsøgt at studere det samme? Hvis der er, så synes de ikke at have fået deres resultater ud, så vi kan have adgang til dem.

Hvad kan vi så gøre i et fremadrettet samspil med en indre hjælp? Jeg er kommet frem til at vi godt må bruge *E-sfærens egen fremgangsmåde ved vidensopbygning*. Den vi kan se i svarene og som er *principielt anderledes* end TF-sfærens, bl.a. ved at bygge på indre hjælp og en speciel kontrol af, hvad der er sandt. Hvis det lykkes os at gøre dette, medfører det i min forståelse bl.a. at:

- *Resultaterne bliver begrebs- og meningsmæssigt vanskeligt tilgængelige for folk uden e-sans. Så vil det være uskadeligt, hvis de ved et tilfælde får et skrift derom i hænderne.*

- *De energier, hvormed teksten skrives og leveres til læserne, kommer i harmoni med det, der skrives. Dette bidrager til at begrænse læserkredsen til de, hos hvem energierne giver genklang, hvilket må forventes at være folk med e-sans.*

Informationerne forbliver derved intern viden blandt behandlere og andre med e-sans ligesom den omfattende spirituelle litteratur er blevet det ret automatisk, og det glæder sandsynligvis instanserne i E-sfæren så meget, at de iøvrigt giver os frie hænder.

Sætningen om energierne kræver en særlig kommentar. Vi ved af erfaring, at ved fjernhealing når energien kun frem til klienten. Den spredes ikke f.eks. ud over healerens bekendtskabskreds eller klientens nærmeste naboer. Når jeg i min tanke på tilsvarende vis adresserer denne rapport til alternative behandlere, der bruger et element at subtile energier i deres arbejde, så har det naturligvis en effekt, men adresseringen er ikke lige så sikker som ved fjernhealing, for rapporten er skriftlig og på papir, og kan derfor teknisk set læses af andre.

Den indre hjælp bag rapporten kan jeg ikke rigtig fortælle om af mangel på fælles sprog derom, men rapportens energiudstråling identificerer den. De læsere, der kan bruge denne oplysning, er selvfølgelig velkomne til at tage kontakt til hjælpen og få en snak.

Bilag 3 . Foreninger, hvorfra der indkom besvarelse.

Mange foreninger accepterede invitationen til at foreslå medlemmer at besvare spørgeskemaet. I alt indkom 118 besvarelser.

Brancheforeningen for Fysiurgisk Massage (BFM)
Dansk NLP Psykoterapeut Foreningen
Dansk Selskab for Klassisk Homøopati
Foreningen for Traditionel Kinesisk Zoneterapi (TKZ)
Foreningen Praktiserende Akupunktører
Healerringen
Afviklingsterapeuterne
Miljø- og Jordstråleforeningen
Naturbalancehuset
LNS skoler og naturterapeuter
Danske Kinesiologer
Holistisk Sundhed
Danske Rosenterapeuter
Clairvoyant Foreningen
Foreningen Nordlys RAB
Edgar Cayce foreningen
Orthomolekylære læger

Tak til foreningernes bestyrelser for opbakningen

Mogens Ehrich